

Implanttitiimi esittäytyy

Tuntosarvi 04/2011

Suomen Kuurosokeat ry:n Kommunikaatiopalveluiden alla kokoontuu implanttityöryhmä, joka pohtii sisäkorvaistutukseen liittyviä erityiskysymyksiä, erityisesti tulkkauksen näkökulmasta. Ensimmäinen tapaaminen oli keväällä 2010.

Työryhmässä on keskusteltu kommunikaation muuttumisesta istuteleikkauksen myötä ja siitä, miten kommunikaation muutos näkyy tulkinkäytössä erilaisina tulkkaustapoina. Keskustelua käydään myös eri tulkkauksen osa-alueiden painopisteen muutoksista näkötilanteen muuttuessa.

Viime kesän ja syksyn aikana on tehty implanttikartoitus. Ensimmäisen vaiheen kysymyksiin vastasivat järjestön aluesihteerit ja Kuntoutumiskeskuksen tiimit. Toisessa vaiheessa kartoitettiin sisäkorvaistuteleikkauksia tekevät yksiköt Suomessa.

Työryhmään kuuluu Kommunikaatiopalveluiden edustajan lisäksi neljä sisäkorvaistutetta käyttävää jäsentä.

Stina Ojala

Olen työntekijänä Kommunikaatiopalveluissa Riitta Lahtisen toimivapaan ajan, eli 31.5.2011 asti, jonka jälkeen Riitta jatkaa työryhmässä. Itse jatkan puheentutkijana yliopistolla. Olen tuonut esille sitä, mitä puhe on ja miten se kuullaan implantin avulla. Myös puheen erityispiirteet ja ympäristön äänten kuunteleminen implantin avulla kiinnostavat minua. Yksi erityiskysymyksistä on suuntakuulo ja siihen liittyvät asiat.

Anne Palo

Olen puheella kommunikoiva. Ensimmäiset korvantauskojeet sain 7-vuotiaana. Näön huonontuessa huulioluku vaikeutui ja mukaan tuli suomenkielen mukainen viittomakieli, puheen toistotulkkaukset sekä huonossa valaistuksessa tai pimeässä sekä melussa tai ilman kojeita myös kädestä käteen viittomat ja kehon merkkikielikuvailut.

Minulla on implantti molemmissa korvissa. Leikkausten välillä oli puoli vuotta. Niistä oli huikea hyöty: puheella asioiminen eri tilanteissa onnistuu nykyään vaivatta.

Implantin saamisen jälkeen tulkin käyttö on muuttunut lähinnä opastukseksi sekä kuvailutulkkaukseksi. Vain tilanteissa, kun implanttia ei voi käyttää, ovat apuna suomenkielen mukainen viittoma tai kädestä käteen viittomat. Implanttien myötä myös liikkuminen on helpottunut ja turvallisuudentunne parantunut.

Minulle on ollut tärkeää jakaa tietoa ja kokemuksia implanttityöryhmässä sekä pohtia, että miten voimme välittää tietoa myös muille kuurosokeille.

Pirkko Pölönen

Hyvin onnistunut leikkaus ja ohjelmointi yksinään eivät välttämättä riitä parhaan hyödyn saamiseen implantista. Tärkeää on löytää itsestä miellyttävältä tuntuva äänen sävy, väri ja voimakkuus. Jos ääni tuntuu epämiellyttävältä tai muuten oudolta, kannattaa ohjelmoijan kanssa keskustella. Vain itse tiedämme kuuntelemisen laadun.

Ympäristön äänten perusteella voimme päätellä mitä ympärillämme tapahtuu. Voimme kysyä muilta mikä äänen aiheuttaa, jos emme osaa itse päätellä sitä.

Suuntakuulo on hankalampi asia. Implantin säätämisessä käytetään käsitteitä matala ja korkea ääni. Miten ikänsä vaikeasti kuulovammainen voi tietää miltä korkea ääni kuulostaa, jos koko käsite on tuntematon tai ei ole kuulokokemusta?

Seinille puhumisen pelko katoaa, kun tietää, että tilassa on muitakin ihmisiä. Äänet ja värähtely valkoisen kepin kärjen alla tuottavat monenlaista käyttökelpoista tietoa ympäristöstä. Implantista on paljon apua heikkonäköiselle ja sokealle, kunhan itsetunto ja omatoimisuus ovat kunnossa.

Eila Särkimäki

Olen käyttänyt implanttia 5 vuotta. Kuuleminen on nyt huomattavasti helpompaa ja kevyempää. Voin äänten perusteella päätellä mitä ympäristössä tapahtuu.

Nöyryyttävät kokemukset kuten väärinkäsitykset ja loputtomat toistamaan pyytämiset ovat vähentyneet. Kuulolaitteen piippausäänen koin myös kiusallisena. Ei ole kovin hauskaa kun joku sanoo, että ”Eila taas soi”. Ikään kuin kaikkien kuulolaitteiden vinkumiset olisivat menneet omaan piikkiini. Implantti ei aiheuta vastaavia ylimääräisiä ääniä. Implantissa ei myöskään ole korvakappaletta, joka voi aiheuttaa korvatulehduksia ja hankautumista.

Tietysti haluan korostaa, että implantti ei korvaa luonnollista korvan toimintaa.

Monissa asioissa kuulolaitteella ja implantilla on yhteisiä ongelmia. Kehitystyötä pitää jatkaa esimerkiksi taustamelun suhteen. Toisaalta kirjoja ja radiota kuunnellessa ja perunoita kuoriessa voin induktion ansiosta kuulla esimerkiksi veden kohinan.

Russ Palmer

Sain ensimmäisen implanttini vuonna 2004 ja se on auttanut parantamaan elämänlaatuani. Pidän musiikista. Sävellän, soitan kitaraa ja pianoa sekä laulan. Ennen leikkausta olin epävarma siitä, että auttaisiko implantti minua, koska implantin sopivuudesta musiikin kuunteluun ei ollut juurikaan tietoa. Kuuden vuoden käyttökokemuksen jälkeen voin sanoa, että implantin ja vahvan kuulolaitteen yhdistelmä musiikin kuuntelussa sopii minulle erinomaisesti.

Leikkauksen jälkeen aloin tutkiskella kitaran äänimaailmaa ja yllätyksekseni se kuulosti todella hyvältä. Sain itseluottamusta esiintyä yleisön edessä laulaen ja soittaen kitaraa. Muistan muutama vuosikymmen sitten ajatelleeni, että se ei olisi koskaan mahdollista.

Implantin ja kuulokojeen yhdistelmällä saatoin kuulla musiikista uusia ääniä, kuten lyömäsoittimia. Äänen syvyys, väri ja melodia kuuluivat paljon paremmin ja pystyin erottamaan sanoja toisistaan.

Kuulontutkijat eivät paljonkaan osanneet auttaa siinä, miten uusia musiikinkuuntelutekniikoita opitaan. Kuitenkin minulle säädettiin musiikkiohjelma, jolla saatoin kuunnella musiikkia uudella tavalla. Mielenkiintoista on se, että nyt asiaa näyttäisi olevan tutkittu enemmän.

Olen nyt saamassa implantin toiseenkin korvaan. Sen myötä olen lähdössä uudelle matkalle ja erilaisten kokemusten pariin.

En kadu lainkaan implanttileikkausta, koska se helpottaa elämääni monin tavoin. Aiemmin kuuntelu väsytti. Olen huomannut, että minulla on nykyisin enemmän energiaa tehdä muita asioita.

Huom! Keväällä järjestetään valtakunnallinen vertaistukitapahtuma sisäkorvaistutteen käyttäjille ja sitä harkitseville liiriksessä 25.-26.5. 2011.